

Vivat, crescat et floreat! Éljen, növekedjék és virágozzék! *

Idén 110 éves, szép nevű és alakulásától azonos nevű Egyesületünk, az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület*. Egyesületünk előfutárának, őseinek tekinthetjük azt a szervezetet (*Sozietät der Bergbaukunde*), melyet *Born Ignác* udvari tanácsos *Ruprecht* és *Podá* selmeci professzorokkal hozott létre 1786-ban Szklenón, 13 európai

ország, Mexikó és Bogota 154 szakembere tagságával. A társulat *Bergbaukunde* címmel folyóiratot adott ki 1789-től. Az alkalmat Born amalgamáló eljárásának gyakorlati bemutatására és értékelésére összehívott „műszaki konferencia” szolgáltatta.

Az előbbieket tekinthetjük a világ első műszaki egyesületének, szaklapjának és konferenciájának! A létrejött egyesület azonban nem volt ORSZÁGOS, hiszen a világra kiterjedő volt. Nem volt MAGYAR, hiszen nemzetközi volt. Megelőzte korát és motorja, Born elhunytával az egyesület és a lap is megszűnt.

A reformkor lelkes hangulatában, többek között Széchenyi ösztönzésére is teret kapott az egyesülés – „egyesülésben az erő” – eszméje. A Kossuth Lajos pénzügyi-

Ünnepi választmányi ülés. 2002. IX. 13. Puza Ferenc megemlékezése

niszter által 1948. május 15-ére összehívott – a kincstári és magánbányászat vezetőit a magyar bányásztörténetben először egybefogó – értekezlet egyik témája: alakuljon országos tudományos egyesület a bányászoknak. Ekkor már alakulóban volt egy „földismereti egyesület” a Magyarhoni Földtani Társulat, jó részt selmeci végzettenből. A történelem közbeszölt, de az eszme élt. Az erdész testvérszoknak is sikerült létrehozni, megmagyarosítania saját egyesületét 1866-ban.

A bányászegylet előfutára és harcosa volt *Péchy Antal* által beindított *Bányászati és Kohászati Lapok* (1868), melyet a hetvenes évektől a század végéig az Akadémia professzorai szerkesztettek. Az 1885. évi Országos Kiállítás alkalmával Budapesten, *Zsigmondi Vilmos* vezetésével történt alapítási kísérlet megakadása után a selmeci fiatalok kezdeményezték a *Magyar Bányászati és Kohászati Irodalompartoló Egyesület* létrehozását, hogy „amíg az OMBKE áldásos működését megkezdhethetné, létezzenek egy szűkebb körű egyesület, amely azt némileg pótolja.”

Így történhetett, hogy az Irodalompartoló Egyesület 1892. június 27-i közgyűlésén annak elnöke, *Sóltz Vil-*

*Puza Ferenc okl. kohómérnök beszéde 2002. szeptember 13-án Selmezbányán, az OMBKE ünnepélyes választmányi ülésén.

Az OMBKE Választmányának segítségével helyreállított 1848-as Honvéd szobor avatási ünnepe

Koszorúzás Faller Károly professzor sírjánál

mos feltehetően a kérdést: „kívánják-e, hogy az egyesület az OMBKE neve alatt kezdjen azon nehéz munkába, melynek célja a magyar bányászat felvirágoztatása, a magyar szakirodalom fejlesztése és e tényezők által a magyar állam konszolidációjának előmozdítása.”

A lelkes jelenlévők az Egyesületet közfelkiáltással megalapították. Elfogadták az alapszabályt, megválasztották a vezetőséget.

elnök: gróf Teleki Géza,

ügyvezető alelnök: Sóltz Vilmos,

alelnökök: Lukács Ottó miniszteri tanácsos és

Borbély Lajos Rima Murányi Rt. vezérigazgató,

titkár: Cséti Ottó,

tiszteleti tagok: Farbaky István és Péch Antal,

mind ismert nevek az egyesület élő és további történetében. Védnökké választották az Erdészeti palota, a gyűlés helyszíne felavatása alkalmából Selmecen (de nem a gyűlésen) tartózkodó Wekerle Sándor pénzügyminisztert (aki ősszel az első polgári származású magyar miniszterelnök lett). A pénzügyminiszter megengedte, hogy a Bányászati és Kohászati Lapokat az új egyesület átvegye. Elhatározták, hogy az egyesület tagjai tagdíjuk fejében illetményként fogják kapni a lapot (így van ez azóta is! és ezért nehéz rajta változtatni).

Ünnepi választmányi ülés. Selmecebánya, 2002. IX. 13.

A selmeci Akadémia alapítását megörökítő emléktábla megkoszorúzása

Az egyesület első 10, igen aktív évét Selmecebánya székhelyről irányította Sóltz Vilmos. Az utolsó selmeci választmányi ülésen mondta az öt váltó Sobó Jenő: „Mí részünkről továbbra is szeretettel és figyelemmel fogjuk kísérni és tehetségünk szerint elősegíteni annak a csemetének a fejlődését, amelyet 10 éven át atyai szeretettel gondoztunk és ápoltunk.” Az egyesület így már megerősödve indult további, 100 éves útjára, mi pedig idézzük újból Sobó Jenőt (emlékbeszéd Sóltz Vilmos fölött):

„Mélyen tisztelt közgyűlés!

...Nekünk, Sóltz utódainak még nagyon sok a teendők addig, amíg csak távolról is elérve és megvalósítva látjuk azt, ami az ő lelkének eszményképe volt. S e téren minden bányászra és kohászra – kicsinyre és nagyra – nagy feladatok várnak. Kell, hogy hazánk minden bányásza és kohásza velünk tartson, gyámolítson törekvéseinkben, értsen egyet az Egyesület céljával s legyen buzgó munkása és hű öre. Csak akkor, ha majd minden bányászati iroda, minden bányász szíve egy-egy forrás lesz, amelyből egyesültünk iránt szeretet, odaadás és igaz áldozatkézség fakad, csak akkor lesz Egyesületünk nagy és hatalmas, csak akkor valósítjuk meg Sóltz eszményét.

Adja Isten, hogy úgy legyen!”

Jó szerencsét!